

Prečeno novo leto

Tričetrletni poslovni rezultati

Tričetrletje je za namj in treba je pregledati dosežke in uspehe gospodarjenja v omenjenem obdobju 1972. Primerjamo ga z istim obdobjem lani in s postavkami gospodarskega načrta 1972. Ker za leto 1972 ni dinamičnih planov po posameznih obdobjih za proizvodnjo, prodajo, celotni dohodek in drugo, smo vse dosežke primerjali s celoletnimi planskimi vrednotami.

1 — CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVI ELEMENTI

Celotni dohodek je sestavljen iz rednih in izrednih prihodkov. Redni prihodki predstavljajo fakturirano realizacijo proizvodnje, ki je v celotnem dohodku udeležena z 98,8 %, ostali del 1,2 % pa so izredni prihodki od raznih prejetih obresti.

Na podlagi omenjene strukture je bil v tričetrletju doseženi celotni dohodek za 6,2 % večji v primerjavi s tričetrletjem lani. 68,4 % odpade

na porabljen sredstva, kar je za 8 % več kot lani; 31,6 % pa predstavlja dohodek, ki je na račun povečanih porabljenih sredstev večji le za 2,6 %.

Pri delitvi dohodka je odpadlo 15,2 % na pogodbene obveznosti, 4,2 % na zakonske obveznosti, 58,5 % na bruto osebne dohodke in ostalih 22,1 % na ostanek dohodka. Tako so se glede na lansko tričetrletje najbolj povečale pogodbene obveznosti in to kar za 34,9 %. Tu je treba omeniti predvsem obresti na najete kredite. V ugodnejšem odnosu so provizije in druge bančne storitve, članarine in prispevki, varovalne premije ter sredstva za narodno obrambo. Zakonske obveznosti so v celoti nižje za 31,2 % in sicer zaradi izključitve obresti na poslovni sklad. Bruto sredstva za osebne dohodke so za 4,3 % nižja glede na isto obdobje lani.

Na podlagi omenjenega znižanja elementov dohodka je ostanek dohodka večji za 16,5 %.

Na podlagi prejšnjih navedb lahko ugotovimo, da smo s poslovnim rezultatom v tričetrletju letos zadovoljni.

Sedaj pa še pogledimo, kako izpolnjujemo planske naloge.

Kot je že uvodoma rečeno, podjetje nima izdelanega dinamičnega plana. Zato se vse primerjave nanašajo na celoletni plan. Znano je, da je naša prodaja sezonska. Zato je

(Nadaljevanje na str. 2)

UREDNIŠKO-REDAKCIJSKI ODBOR: dipl. ing. Petriček Peter, dipl. ing. Marinšek Bojan, Ivan Brajnik, prof. Kapus Milica, Kolman Franci — **UREDNIK:** Knafelj Slavko — **TISK:** Gorenjski tisk Kranj

Ukrepi za notranjo stabilizacijo

Na podlagi obravnave periodičnega obračuna, ki je pokazal številne probleme in z ozirom na prihodnje splošne ostre ukrepe za saniranje nelikvidnosti v Jugoslaviji, je potrebno, da delavski svet sprejme določene zaključke za nadaljnje delo v letu 1973.

Menim, da je osrednje vprašanje uveljavitev osebne odgovornosti na vseh strokovnih mestih in drugih področjih našega dela ter zagotovitev ustrezne višine finančnih sredstev, ki naj preprečijo nelikvidnost.

Takoj moramo pričeti z organizacijo, ki bo nakazala jasne planske naloge in v zvezi s tem tudi osebno odgovornost.

Naj na kratko samo navedem nekaj primerov:

V strokovnih službah je treba uvesti proračunske zadolžitve in spremljanje realizacije le-teh v vseh periodičnih (mesečnih in tromesečnih) obdobjih.

V prodaji je treba ločiti promet, njegove stroške in doseženi dohodek, v nabavi pa nabavne cene, stroške skladiščenja, maksimalne zaloge itd.

Zaradi tega predlagam naj bi sprejeli naslednje sklepe:

1. da damo velik poudarek komercialnim službam (prodaji in nabavi) in storimo vse za čim boljše in čim ugodnejšo prodajo.

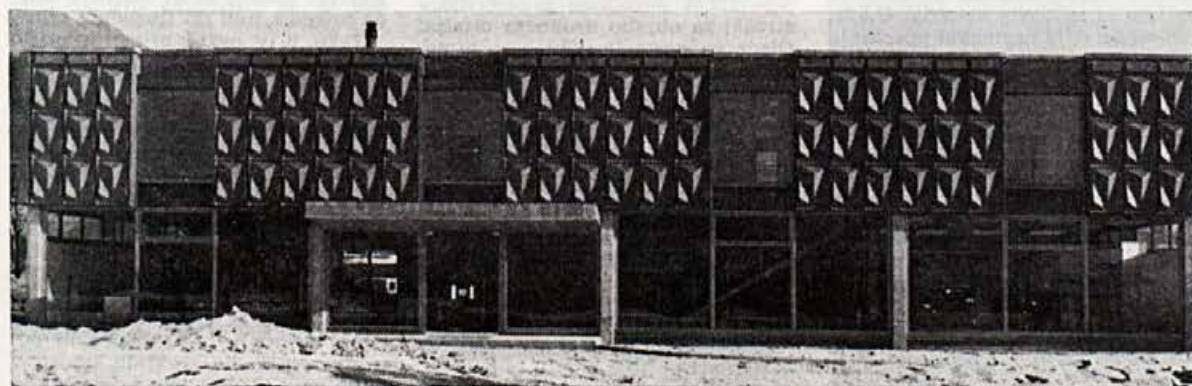
2. da zahtevamo vsestransko prizadevanje za znižanje proizvodnih stroškov. Strokovne službe si morajo prizadevati tudi za boljše izkoriščanje fonda delovnega časa, zmanjšati proizvodnjo slabše kvalitete, proučiti morebitna odprta vprašanja pri delitvi dela in notranjem transportu, na vseh področjih pa skrbno odločati glede potnih stroškov, reklame in reprezentance.

3. da uveljavimo takšno finančno politiko, ki bo zagotavljala ustrezno količino obratnih sredstev in s tem preprečevala nelikvidnost. V ta namen je potrebno izkoristiti vse možnosti kreditiranja pri bankah in dobaviteljih, da zmanjšamo vezavo sredstev pri kupcih in da sredstva vlagamo tam, kjer se nam hitro obračajo.

4. da bi uveljavili odgovornost strokovnih služb, naj bi uvedli točno in jasno spremljanje, kar naj nam omogoči občasno (mesečno in tromesečno) prikazovanje gospodarjenja in skladno s tem odgovornost vodstvenih in strokovnih mest.

5. kot nalogo dolgoročnejšega značaja, ki pa se mora v velik meri uveljaviti že v sistemu planiranja za leto 1973, je treba uveljaviti take principe organizacije poslovanja in planiranja, ki naj nam zagotovijo čim večjo učinkovitost, preprečujejo pojave nelikvidnosti in uveljavljajo principe osebne odgovornosti (osebne planske zadolžitve in zadolžitve strokovnih mest).

Dipl. ing. Jože Osterman

Industrijsko skladišče je dograjeno

Tričetrtletni poslovni rezultati

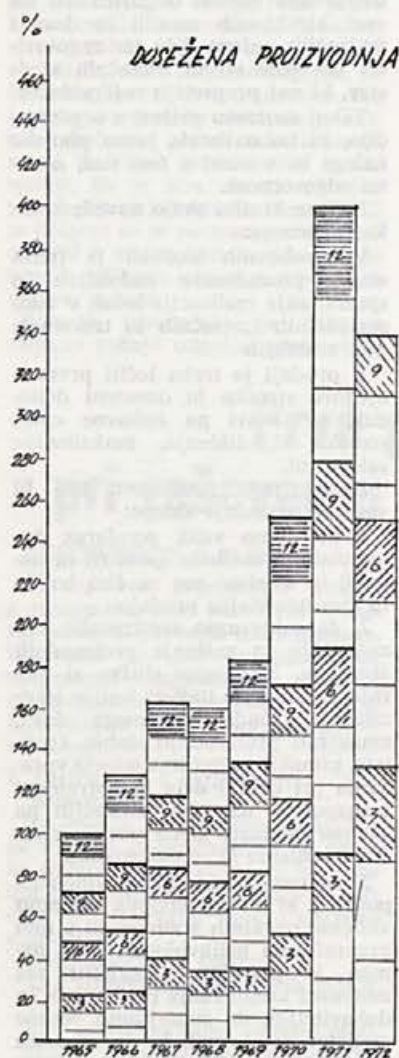
(Nadaljevanje s 1. strani)

sedaj težko točno reči, kolikšen delež celotne vrednosti bi moral biti realiziran do obdobja, o katerem poročamo.

Doslej je znašala realizacija v tričetrtletju cca 50 % celotne vrednosti. Če upoštevamo tako razmerje, znaša celoletni dohodek 48,5 %, dohodek 91,1 % in ostanek dohodka 50,1 %.

2 — PROIZVODNJA

Najprej pogledimo gibanje fizične proizvodnje pri najvažnejših serijskih proizvodih. Letos je bilo v devetih mesecih izdelano skupno za 16 % smuči manj kot v istem obdobju lani, od tega 58 % lesenih, 35 % plastičnih in 7 % metalnih. Glede na tričetrtletno primerjavo lani se je proizvodnja plastičnih smučj povečala za 63,7 %, smučarskih palic za 8,5 %, sank za 57,3 % in lestev za 76,2 %. Pri ostalih proizvodih je pri nekaterih manj, pri drugih več odstopanja. Če pa primerjamo izdelano količino proizvo-

dov s celotnim planom, lahko ugotovimo, da je bilo proizvedenih za 51,8 % več plastičnih smučj in za 13,6 % več lestev, kot je bilo v celoti predvideno.

Ugodnejša primerjava pa nam pokaže vrednost izvršene proizvodnje, ki je po lastni oceni v celoti za 21,3 % večja glede na isto obdobje lani. Do povečanja je prišlo pri vseh skupinah proizvodov:

pri proizvodih za vodni šport 67 %, reševalnih napravah 65 %, za zimski šport (brez smučj) 54 %, vseh vrstah smučj 15 % itd. Celoletni plan proizvodnje smo dosegli 71 %.

Na povečano proizvodnjo je vplivalo več dejavnikov, od katerih naj omenimo predvsem dvig cen in

delno tudi spremenjeno strukturo proizvodov; v manjši meri je pripomogla k temu večja storilnost dela; le-ta pa bi bila lahko še boljša v danih ekonomskih, tehničnih in organizacijskih pogojih, če bi bil zagotovljen večji plama proizvodov. Toda zanj vemo, da je podjetje zaradi preteklih dveh slabih zimskih sezon ravnilo zelo previdno.

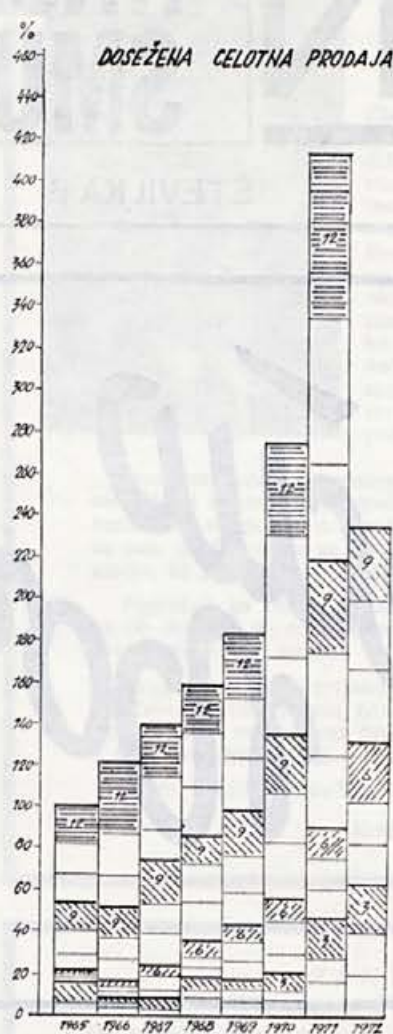
Na podlagi podatkov »Zavoda za statistiko SRS« je v osmih mesecih znašal presežek industrijske proizvodnje 9 %, od tega v lesni industriji 11 %, kar je dosti manj kot v Elanu.

3 — PRODAJA

Celotna prodaja je letos v tričetrtletju večja za 7,2 % glede na devetmesečno obdobje lani. Od tega smo izvozili 45,5 %, kar je za 10,2 % manj kot v istem obdobju lani. 71,6 % celotnega izvoza je bilo prodanega na konvertibilno področje, kar je za 26,9 % manj kot v istem obdobju lani. Ostali del 28,4 % pa je bil prodan na klirinško tržišče, kar je za 150,7 % več kot lani.

Glede na postavljeni celoletni plan prodaje je bil le-ta realiziran 48,5 %. Celoletni plan izvoza je bil dosežen 52,9 %, prodaja na domačem trgu pa 49,3 %. O realnem doseganju plana prodaje bi v tem času težko govorili, ker za to poslovno leto ni bil izdelan dinamični plan realizacije. Če pa zanemarimo spremembo strukture proizvodov, bi na podlagi večletnih izkušenj lahko trdili, da je za naše podjetje značilno, da v prvi polovici leta realizira četrtino vse proizvodnje, v tričetrtletju polovico celotne proizvodnje, zadnji kvartal pa je odločilen za naše podjetje.

Predvidevanja glede realizacije prodaje v zadnjem kvartalu letos so ugodna, vendar pa je to odvisno predvsem od zimske sezone. To ve-

lja v glavnem za domače tržišče, medtem ko pri izvozu ni pričakovati večjih sprememb. Tako le-ta ne bo večji od lanskega.

Od 1. 1. do 30. 9. 1972

Zap. št.	Naziv	Struktura		Indeks abs. vred.	
		1971	1972	72/71	72/pl. 72
1.	Domači trg	37,4	46,0	132,1	49,3
2.	Izvoz	54,3	45,5	89,8	52,9
3.	Interno	1,6	4,7	313,7	—
4.	Proizv. in stor.	93,3	96,2	110,6	53,6
5.	Trgovsko blago	4,7	1,7	38,0	6,2
6.	Material	2,0	2,1	115,3	—
7.	Odpadki	0,0	0,0	91,7	—
8.	Trgovsko blago in material skupaj	6,7	3,8	61,1	14,2
9.	Prodaja skupaj	100	100	107,2	48,5

4 — STROŠKI

Celotni stroški so v tričetrtletju letos glede na isto obdobje lani narasli bolj kot proizvodnja, saj so se povečali za 26,2 %. Če pogledamo njihovo strukturo, ugotovimo, da znašajo za izdelavni material 47,8 %, kar predstavlja normalno povečanje 23,5 % glede na lani.

Delež bruto OD znaša 20,4 % ali za 13 % več. Le-ti nekoliko zaostajajo za ostalimi stroški. Močno se je povečal delež ostalih splošnih stroškov, ki znašajo 31,8 % ali za 41,3 % več.

V strukturi celotnih stroškov obsegajo izdelavni materiali iz sedmih postavk, od katerih odstopajo samo stroški za kooperacijo za 215,2 %, glede na lani. Če gledamo kooperacijo kot strošek, se je le-ta navidezno negativno povečal; vendar pa moramo te stroške istočasno prišteti tudi k dvigu proizvodnje.

Kot je že uvodoma rečeno, so vsa povečanja stroškov v tričetrtletju nastopila pri splošnih stroških (obratno — upravno — nabavno — prodajna režija). Za primer naj navedemo nekaj važnih postavk:

— 135 % povečanje predstavljajo stroški za obrabo drobnega orodja. Glede na postavljeni plan so le nekoliko višji. Zavestno povečanje teh stroškov je zahtevala sodobnejša tehnologija.

— Drug tak primer je poraba oz. odpis embalaže. Stroški so skoraj za 47 % večji glede na lani, obenem pa presegajo celoletno planirano vrednost za skoraj 40 %. Točni vzroki za to še niso znani, zaenkrat lahko ugotovimo le, da je bila spremenjena stopnja odpisa glede na tisto, ki je predvidena v GN 1972.

— Relativno močno povečanje je nastopilo pri potnih stroških v tujino, saj so se le-ti povečali za 170 % glede na isto obdobje lani in za

48 % glede na celoletni plan. Naj navedemo, da je bilo 41 % vseh potnih stroškov v prodaji, 37 % v tehničnem sektorju, 19 % v splošnih službah in 3 % v nabavi in drugod.

— Stroški za investicijsko vzdrževanje so se povečali za 147 %, vendar pa je treba poudariti, da tako povečanje predvideva plan investicijskega vzdrževanja — GN 1972.

— Stroški za zaščitno obleko, obutev in drugo so se glede na lani povečali za 56 %, glede na celoletni plan pa za 28 %.

Navedli smo nekaj pomembnih postavk, pri katerih je prišlo do največjega odstopanja glede na isto obdobje in glede na GN. Pri ostalih pa bi lahko rekli, da so več ali manj ostale v realnih mejah.

5 — SREDSTVA

Relativni pregled gibanja zalog kaže močno povečanje tako v primerjavi z lani kot tudi glede na plan. Zaloga materialov je za 58 % oziroma 62 % večja, kot predvideva gospodarski načrt, ki več ali manj upošteva tržna gibanja. Polletna analiza gibanja materialov je zajela 80 % vseh materialov po vrednosti in je pokazala, da so letos v polletju cene vplivale le na 18,5 % povšanje, količinska zaloga pa se je povečala za 21,8 %.

Ker so bile zaloge materialov po vrednosti 30. IX. 1972 ponovno večje glede na polletje, bo akcija za optimizacijo naročanja in zaloga materialov nujno potrebna. Še posebno je treba porabiti in izločiti nemalo takih materialov, ki so neuporabni ali zastareli.

Do izrednega povečanja je prišlo tudi pri nedovršeni proizvodnji, saj se je povečala glede na lansko obdobje za 89 %, v primerjavi s planom pa za 212 %. Absolutno je najbolj povečana proizvodnja v teku, katere indeks je 185. Relativno največje so zaloge polizdelkov, saj je indeks povečanja pri jesenovih frižih 270. Tudi pri nedovršeni proizvodnji bi bilo potrebno hitrejšo obračanje, če bomo hoteli obdržati sposobnost finansiranja.

Nedvomno vpliva na visoke zaloge naglo naraščanje cen na trgu, na drugi strani pa posredno in neposredno tudi naraščanje splošnih stroškov.

Nadalje moramo pogledati, kako je z zalogami gotovih izdelkov. Njihov delež pri skupnih zalogah znaša polovico vseh zalog. Glede na lansko tričetrtletje so torej za 117 % večje, v primerjavi s planiranimi zalogami konec leta pa so večje za 140 %. Razumljivo je, da je zadnja primerjava nerealna, ker je glavni del realizacije — predvsem izdelkov za zimski šport — v zadnjem kvartalu. Kljub temu, da manjka do konca leta še cel zelo pomemben kvartal, v katerem predvidevamo močno realizacijo proizvodnje, ne smemo pričakovati, da se bodo zaloge gotovih izdelkov znižale na normalni nivo. Občutiti je večjo previdnost kupcev (zaradi dveh slabih zimskih sezon), ki so nekatere kupce privedle tudi do finančnih težav.

Tako je v nekaj primerih prišlo do manjših stornacij naročil. Poudariti je treba, da so v podobni in celo slabši situaciji kot ELAN tudi ostali evropski in svetovni proizvajalci, predvsem proizvajalci smučj. To je posebej omenjeno v analizi razvoja podjetja.

Ze v polletju smo izdelali primerjavo vezave sredstev, ki nam ni dala ugodnih razmerij. Moramo priznati, da je stanje v tričetrtletju nekoliko slabše. Tako je lani na 1 din izvršene proizvodnje bilo povprečno porabljeno 0,87 din obratnih sredstev, letos pa 1,17 din, kar je za 34,5 %

(Nadaljevanje na str. 3)

Tričetrletni ...

(Nadaljevanje z druge strani)

Gibanje zalog ob koncu tričetrletja

Naziv	Delež			Indeks	Abs. vrednost
	1971	Plan	72	72/71	72/Plan
Material	31	36	26	158	162
Nedovršena proizv.	23	16	22	189	312
Gotovi izdelki	46	48	52	217	240
Skupaj:	100	100	100	184	224

več. Ravno tako pa je še slabša primerjava vlaganja poslovnih sredstev (obratna in osnovna) za izvršeno proizvodnjo. Lanj je bilo na 1 din proizvodnje vloženo 1,09 din poslovnih sredstev, letos pa 1,77 din ali 62,4 % več. Taka situacija zahteva dodatno in takojšnje aktiviranje članov kolektiva, če se hočemo izogniti težavam, ki se lahko pojavijo v prihodnjem letu, zlasti če upo-

števamo stabilizacijske ukrepe na področju kreditne politike in probleme likvidnosti.

6 — ZAPOSLENOST — OD — URE

Na dan 30. IX. 1972 je znašalo število zaposlenih 749. Po dolgem času lahko prvič ugotovimo, da je zaposlenost za 4,9 % manjša kot lani. Do znižanja je prišlo pri priučenih in

kvalificiranih delavcih. Dobra polovica (54,1 %) vseh zaposlenih so moški, 45,9 % pa ženske.

Devetmesečno povprečje zaposlenih je 780, kar je še vedno za 2,6 % več kot v istem obdobju lani. Če pa primerjamo to povprečje s planiranim, ugotovimo 1,3 % zmanjšanje.

Nadalje pogledimo gibanja osebnih dohodkov v devetih mesecih letošnjega leta. Od skupno izplačanih bruto OD so znašali prispevki 31,7 % ali 14,9 % več kot lani, tako da je znašala neto izplačana masa 68,3 % ali 16,6 % več. Znano nam je, da je OD v naši tovarni sestavljen iz fiksnega in gibljivega dela. Element gibljivega dela je merilo na plan proizvodnje, ki znaša 19,7 % pri skupnem OD, dodatek na stalnost pa 2,8 %.

V devetmesečnem obdobju je povprečni mesečni neto OD znašal 1.723,25.— din na zaposlenega ali 13 % več kot v devetih mesecih lani. Po posameznih delovnih enotah presegajo tovarniško povprečje OD v obratu čolnov 2169 din, v kovinskem oddelku 1823 din, lesnem oddelku 1770 din in sedlarskem oddelku 1.766 din. Pod tovarniškim povprečjem pa so OD v pomožnem obratu 1649 din, pripravi lesa 1566 din in obratu smučj 1557 din.

Na precejšnje odstopanje v OD po enotah vpliva več faktorjev, od katerih naj navedemo različno kvalifikacijsko strukturo, različno doseganje delovnih norm, proizvodnega plana in vpliv delovnih pogojev, kar velja predvsem za obrat čolnov.

Splošni zaključki k razporeditvi delavcev na del. mesta

Ko je delavski svet po sprejeti kategorizaciji delovnih mest sprejel še pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, so bili sprejeti vsi samoupravni akti, potrebni za razporeditve delavcev po sistemizaciji delovnih mest.

V sistemizaciji delovnih mest smo na osnovi spremenjene organizacije in delitve dela nekatera delovna mesta reorganizirali, nekaj smo jih odprli na novo, nekaj pa ukinili. Za vsako delovno mesto smo določili posebne pogoje in splošne zahteve. Zlasti važne so zahteve po smeri in stopnji izobrazbe oz. po kvalifikaciji delovnega mesta, praks in dodatnem znanju; vse to je potrebno, da delo na delovnem mestu lahko uspešno poteka.

Razporeditve delavcev na delovna mesta na osnovi njihove dejanske izobrazbe oz. kvalifikacije in njihovih sposobnosti sta obravnavala komisija za kadrovske socialna vprašanja in odbor za vprašanja združenega dela po predlogih vodstev sektorjev. Zlasti so posvetili vso pozornost primerom, ko posamezni delavci izobrazbenih zahtev delovnega mesta ne izpolnjujejo, akt o sistemizaciji delovnih mest pa zanje dopušča odstopanja po 9., 10. in 13. členu, ki jih je moral odbor za vprašanja združenega dela potrditi oz. odobriti.

V 10. členu pravilnika o sistemizaciji delovnih mest delovna organizacija interno priznava kot ustrezne razne nepopolne stopnje šolanja in razne opravljene izpite in tečaje.

V 13. členu pravilnik priznava ustreznost izobrazbe starejšim članom delovne skupnosti, če so starejši kot 45 let, da delajo več kot 10 let na istem ali podobnem delovnem mestu in so pozitivno ocenjeni.

Po 9. členu pa je izobrazba na delovno mesto razporejenega delavca lahko za eno stopnjo nižja, če delavec sicer ustreza in ima ustrezno večjo prakso. Vendar je odbor za vprašanja združenega dela pri tem členu postavil omejitve. Delavec, ki mu 9. člen dovoljuje odstopanje za eno stopnjo, mora biti namreč star 35 let, 8 let zaposlen na istem ali podobnem delovnem mestu in biti mora pozitivno ocenjen.

Po opravljeni razporeditvi delavcev na delovna mesta je bilo ugotovljeno, da:

529 delavcev ali 71 % ustreza zahtevam delovnih mest;

38 delavcev ali 5 % je bilo razporejenih na delovna mesta po 10. členu pravilnika o sistemizaciji delovnih mest, 7 delavcev od teh pa mora pridobiti še eno stopnjo izobrazbe;

71 delavcev ali 9 % je bilo razporejenih po 9. členu pravilnika, 8 delavcev od teh mora pridobiti še eno stopnjo izobrazbe, 2 morata dokončati študije, 2 pa pridobiti polkvalifikacijo;

22 delavcev ali 3 % je bilo razporejenih po 13. členu pravilnika;

Poleg teh so bili razporejeni na delovna mesta z zahtevo, da pridobijo manjkajočo izobrazbo in z ustreznimi odbitki po 24. členu pravilnika o delitvi osebnih dohodkov naslednji delavci:

2 delavca ali 0,5 % sta razporejena na delovni mesti, za katera jima manjkata 2 stopnji izobrazbe. Vendar sta razporejena sem le začasno, dokler delovnega mesta ne zasede delavec z ustrezno izobrazbo;

2 delavca ali 0,5 % mora dokončati več kot eno stopnjo izobrazbe;

29 delavcev ali 4 % mora pridobiti eno stopnjo izobrazbe;

13 delavcev ali 2 % mora dokončati študije oz. opraviti diplomu;

38 delavcev ali 5 % pa mora pridobiti polkvalifikacijo.

Skupaj je bilo razporejenih na njem šolanju in z ustreznimi odbitki delovna mesta z zahtevo po nadaljki po 24. členu pravilnika o delitvi osebnih dohodkov:

Začasno nadomeščanje, odstopanje za 2 izobrazbeni stopnji

odbitok — 20 % 2 delavca

Pridobiti več kot eno stopnjo izobrazbe

odbitok — 15 % 2 delavca

Pridobiti eno stopnjo izobrazbe

odbitok — 10 % 44 delavcev

Dokončati študije oz. opraviti diplomu

odbitok — 5 % 15 delavcev

Skupaj mora pridobiti izobrazbo

63 delavcev

ali 8,5 % vseh zaposlenih

Pridobiti polkvalifikacijo

40 delavcev

Skupaj morajo pridobiti ustrezno izobrazbo oz. kvalifikacijo

103 delavci

ali 13,8 % vseh zaposlenih.

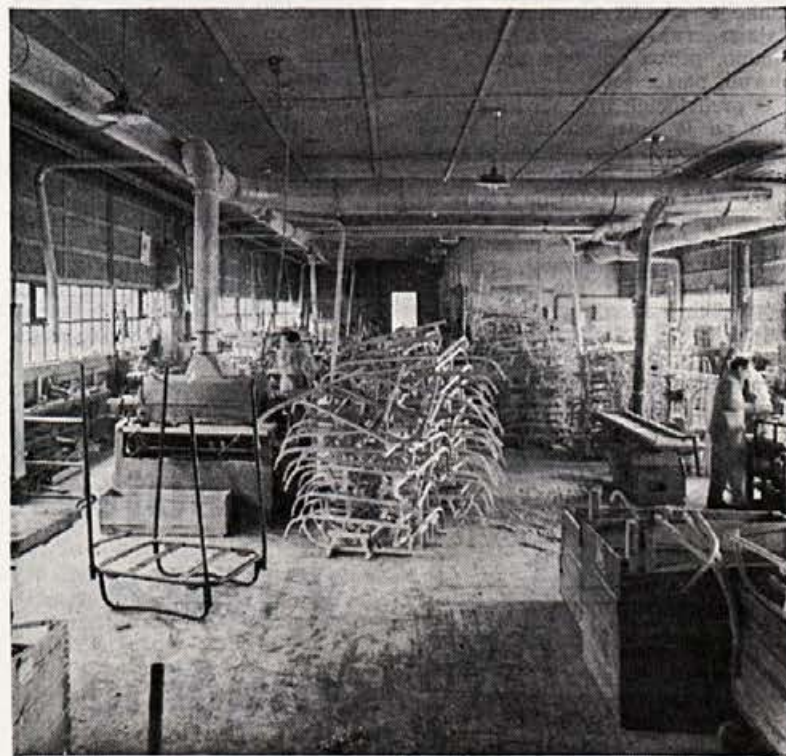
Področje	I.—VII. 1971	Odsto- panje	I.—VIII. 1972	Odsto- panje	Indeks
SFRJ skupaj	1.350	90.1	1.615	92.7	119.6
— negospodarstvo	1.566	104.5	1.885	108.2	120.4
— gospodarstvo	1.309	87.4	1.563	89.7	119.4
industrija	1.290	86.1	1.538	88.3	119.2
lesna industrija	1.155	77.1	1.388	79.7	120.2
tekst. industrija	1.005	67.1	1.272	73.6	126.6
raznovrst. ind.	1.357	90.6	1.571	90.2	115.8
SRS skupaj	1.546	103.2	1.853	106.4	119.9
— negospodarstvo	1.795	119.8	2.145	123.1	119.5
— gospodarstvo	1.503	100.3	1.802	103.4	119.9
industrija	1.458	97.3	1.744	100.1	119.6
lesna ind.	1.362	90.9	1.627	93.4	119.4
tekst. ind.	1.218	81.3	1.539	88.3	126.4
raznovrst. ind.	1.520	101.5	1.668	95.8	109.7
ELAN	1.498	100	1.742	100	116.3

Kje je ELAN s svojimi OD v jugoslovanskem in slovenskem merilu, nam pove gornji podatek Zavoda za statistiko, ki velja za obdobje od 1. I. do 31. VII.

Poudariti moramo, da ELAN uvršča zavod za statistiko pod raznovrstno industrijo. Lesna industrija je navedena zato, ker naše podjetje dostikrat primerjajo s tovrstno industrijo. Od industrijskih panog zveznega in republiškega obsega ima najnižje OD tekstilna industrija, najvišje v zveznem merilu industrija za proizvodnjo in predelavo nafte, v republiškem pa ladjedelnštvo.

Izkoriščanje delovnega časa ne kaže pomembnih odstopanj glede na lani. Ugodnejše pa je razmerje zamujenih ur zaradi bolovanja, saj znaša le 4,0 %, kar je za 17,2 % manj kot lani.

Ugodno stanje smo ugotovili pri nadurah. V devetih mesecih letos je bilo opravljenih 41,1 % manj nadur kot v tričetrletju lani. Rečemo lahko, da k temu ni pripomoglo postreževanje pri opravljanju dela v podaljšanem delovnem času, temveč predvsem zmanjšanje tempa oz. obsega dela v proizvodnih enotah. V tej zvezi smo izdelali polletno analizo po posameznih delovnih enotah.

Priprava na zimsko sezono — izdelava sank

Zofka Godler

Leto 1973 – odločilen boj proti nelikvidnosti

Kot vam je znano, pričnejo v začetku prihodnjega leta veljati izredno pomembni predpisi, ki jih je sprejela zvezna skupščina ob koncu preteklega in v letošnjem letu. Gre za predpise, katerih namen je ublažiti oz. odpraviti kronične probleme nelikvidnosti. V interesu samega gospodarstva, ki že dolgo opozarja na potrebo po stabilizaciji, tudi mi te ukrepe najodločneje podpiramo. Storitvi moramo vse, da bi te predpise dejansko v celoti in dosledno izvedli.

Vendar pa opozarjamo, da finančno stanje gospodarstva kot celote in še posebej posameznih podjetij jasno kaže, da problemov, s katerimi se bomo v kratkem srečali, ne bo lahko rešiti. Probleme nelikvidnosti bomo v smislu sprejetih predpisov reševali predvsem v okviru gospodarstva.

Prepričani smo, da bodo ti predpisi veljali prav za vsako gospodarsko organizacijo ne glede na to, ali je blokirana ali v izgubi ali ne. Delni odpis terjatev po zaključnih računih za poslovno leto 1972, ki so stare nad 90 dni, bo prizadel številne organizacije. Ravno tako bo po naši oceni le redkokatera organizacija ostala neprizadeta zaradi zakona o sanaciji delovnih organizacij. Predpisi o trajnih obratnih sredstvih delovnih organizacij bodo zahtevali tudi znatno večjo izločanja sredstev kot doslej, kar lahko pomembno vpliva na predvidena vlaganja v osnovna sredstva.

Zaostren položaj bo tudi na področju osebnih dohodkov. Po eni strani že sam zakon o službi družbenega knjigovodstva, da sme delovna organizacija, ki ima na izplačilni dan blokirano žiro račun, izplačevati osebne dohodke le v višini 90 % njih povprečnih OD iz preteklega leta. Vendar ne gre samo za to sankcijo; korigiran bo finančni rezultat ob zaključku leta (zaradi 12,5 % nega odpisa terjatev, ki so stare nad 90 dni).

Po našem mnenju bi morala vsaka gospodarska organizacija čimprej izdelati svoj akcijski program – in sicer ne glede na to, ali jo sankcije protilikvidnostne zakonodaje zadevajo neposredno ali pa posredno, preko položaja njenih poslovnih partnerjev.

O predvidenih ukrepih in o položaju pa je potrebno takoj, sproti in zelo izčrpno informirati vse zaposlene v delovnih organizacijah.

Zbornica se bo vključila v to akcijo – kolikor je to seveda v njeni moči in pristojnosti – v sodelovanju s skupnimi rezervami, poslovnimi bankami, SDK in pristojnimi republiški izvršilnimi in družbenopolitičnimi organi ter prizadetimi

organizacijami. Predvidoma bodo o tej problematiki podrobno razpravljali tudi vsi zbornični organi, vstevši upravni odbor.

Naj navedemo kratek povzetek najpomembnejših protilikvidnostnih predpisov z oceno posledic, ki jih bo njihovo izvajanje povzročilo v gospodarstvu.

ZAOSTRITEV FINANCIH SREDSTEV PO PROTILIKVIDNOSTNI ZAKONODAJI po novem letu 1973

1. Prepoved investiranja, če zaloge niso pokrite s trajnimi obratnimi sredstvi

Delovne organizacije morajo imeti povprečno vrednost vseh zalog (surovin, repromateriala, nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov) pokrito s trajnimi obratnimi sredstvi.

2. Večja vlaganja v rezervne sklade

Delovne organizacije bodo morale v rezervne sklade vlagati znatno večja sredstva, kot so jih vlagale doslej. To pa posredno pomeni tudi manj sredstev za izločanje za poslovne sklade in s tem manj sredstev za investicije v osnovna sredstva ter manjša sredstva za sklade za skupno porabo.

3. Odpisovanje starih terjatev

Delovne organizacije bodo morale že ob sestavljanju zaključnih računov za poslovno leto 1972 knjigovodsko odpisovati za 12,5 % vse tiste terjatve, ki so stare nad 90 dni. To pomeni, da bo od vsake fakture, ki je bila izdana pred 1. 10. 1972 in do konca leta ne bo poravnana, osmina odpisana na račun celotnega dohodka delovne organizacije.

4. Obveznosti upnikov pri sanaciji njihovih nerednih dolžnikov

Močno zaostreni so predpisi, ki določajo, kdaj se začne sanacija delovne organizacije. Če ima delovna organizacija blokirano žiro račun nepretrgoma 90 dni (kar velja samo za leto 1973, kasneje se postopek sanacije prične že, če je žiro račun blokirano nepretrgoma 45 dni) ali če ima nepokrito izgubo po zaključnem računu, se začne postopek sanacije pri takih delovnih organizacijah.

5. Znižanje osebnih dohodkov, če je blokirano žiro račun

Delovna organizacija, ki ima na izplačilni dan blokirano žiro račun, bo lahko izplačevala samo znižane osebne dohodke in sicer na ravni 90 % njih povprečnih osebnih dohodkov iz preteklega leta. Enako zniža-

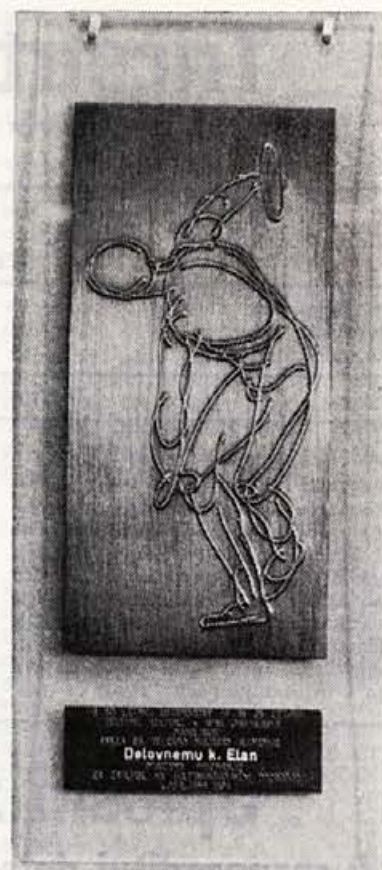
nje se nanaša tudi na štipendije, nagrade vajencem, terenske dodatke in podobno. V splošnem so namreč zadnje leto hitro rasli osebni dohodki in življenjski stroški. Tako znižani osebni dohodki bodo zato predstavljali v začetku leta manj kakor 85 %, ob koncu leta pa celo manj kot 75 % realnih osebnih dohodkov iz preteklega leta. Ta sankcija bo seveda neposredno prizadela žep vsakega delavca v organizaciji, ki ima blokirano žiro račun.

6. Sanacija ali likvidacija pri nepokritih izgubah ali daljših blokacijah žiro računa

Upniki, ki prevzamejo sanacijo take delovne organizacije, si naložijo s tem precejšnje finančne obveznosti in morajo seveda zato dobiti tudi določene pravice, da lahko zagotovo uspešno sanacijo. Upniki – prevzemniki sanacije lahko na podlagi pogodbe soddoločajo o poslovni politiki podjetja, o organizaciji dela, o financiranju investicij, lahko zahtevajo, da se uvede skupna uprava itd.

7. Nelzpolnjevanje meril samoupravnih sporazumov kot posledica protilikvidnostnih ukrepov

Številni samoupravni sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov predvidevajo obvezno izločanje minimalne akumulacije v sklade, preden se delijo sredstva za stimulativni del osebnih dohodkov. Stimulativni del osebnih dohodkov pa je v vseh sporazumih odvisen od višine finančnega rezultata. Preseganje samoupravnih sporazumov pa ima po odločbah družbenega dogovora za posledico plačilo občutnega

Diplomo za posebne zasluge na telesnovzgojnem področju je prejel tudi Elan

sanacijskega davka na take presežne osebne dohodke.

Mislimo, da je tudi za to izredno pomembno, da se delovne organizacije poslužijo vseh zakonitih možnosti, da dobijo svoje terjatve, še posebej tistih, ki so stare nad 90 dni. Če namreč teh terjatev do novega leta ne bodo vnovčile, jih bodo morale knjigovodsko odpisati v breme svojega dohodka v višini 12,5 %.

Jugoslovansko posvetovanje o obveščanju v delovnih organizacijah

Zveza sindikatov Jugoslavije in Zveza novinarjev Jugoslavije sta 9. in 10. novembra organizirali v Ljubljani vsejugoslovansko posvetovanje o informiranju v delovnih organizacijah, kar sovpada z dopolnjevanjem ustave SFRJ in ustav republik in pokrajin.

Zanimivo je, da v Jugoslaviji izhaja okrog 940 listov in drugih glasil organizacij združenega dela v skupni tiraži okrog 2 milijona, kar bere blizu 5 milijonov ljudi.

V Sloveniji izhaja 250 glasil s približno naklado 250.000 izvodov, ki jih bere ca 600.000 ljudi.

To so številke, ki resno opozarjajo na pomembnost teh glasil, saj so najvažnejši informatorji v deželi. Zato je treba z internimi predpisi v delovnih organizacijah regulirati status redakcij, urednikov uredniških odborov in drugih teles, ki se ukvarjajo s sredstvi za informiranje.

Informacije v delovni organizaciji ne smejo biti monopol ali privilegij posameznikov ali posameznih skupin, ki bi jih mogle izkoriščati za uresničevanje svojih ožjih interesov.

Sedanje, več ali manj enosmerno informiranje od vrha navzdol, mora

prerasti v prakso dvosmernega informiranja, tako, da informacija kroži po horizontalno-vertikalni poti.

Zveza novinarjev Jugoslavije pripravlja ustanovitev koordinacijskega odbora informiranja v delovnih organizacijah.

O tem in še o mnogočem je bilo govora na dvodnevem seminarju v Ljubljani. Delo je teklo v treh komisijah.

1. Komisiji za družbeno-politični vidik informiranja v organizacijah združenega dela

2. Komisiji za zakonodajno-normativno reguliranje informiranja

3. Komisiji za organizacijo sistema informiranja

Na skupnem plenarnem zasedanju so vse tri komisije podale skupno formulacijo zaključkov, ki jih bodo predlagali organizatorjem. Zvezi sindikatov Jugoslavije in Zvezi novinarjev Jugoslavije v rešitev.

Ob zaključku so udeleženci poslali pozdravno brzojavko maršalu Titu in protestno brzojavko Zvezi novinarjev Avstrije glede protislovenskim izgreedom na Koroškem.

K. S.

Dopisujte
v Našo
smučino

Stanovanja - stanovanja - stanova

Glede na izpolnjene pogoje pravilnika na razpisani natečaj in na rezultate točkovanja dobijo stanovanja naslednji prosilci:

DODELITEV: večjo trosobno stanovanje — Mravlje Janez; manjše trosobno stanovanje — Krmpotič Mladen in Nevenka dipl. ing.; manjše trosobno stanovanje — Jesenko Jože dipl. ing.; enosobno stanovanje — Kavčič Anton in Silva.

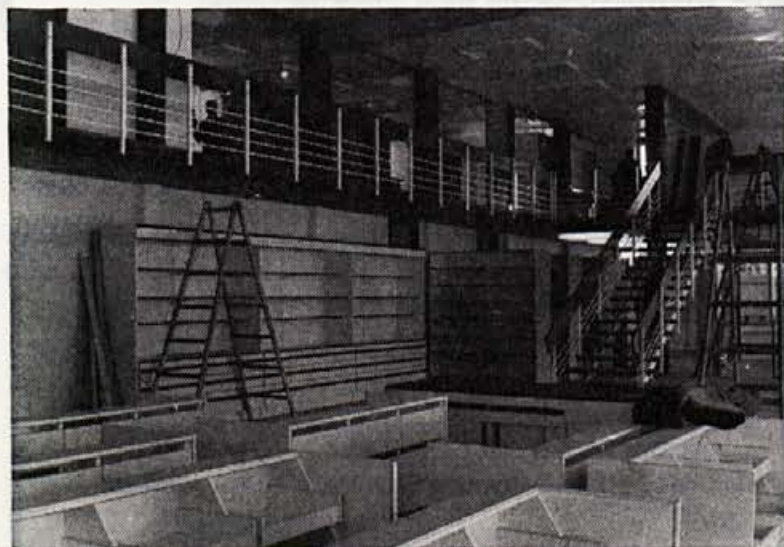
NAKUP: manjše trosobno stanovanje — Kelih Dušan in Nataša; enosobno stanovanje — Arh Silva; enosobno stanovanje — Gašperin Cilka.

Srečanje borcev

27. nov. so se kot vsako leto za dan republike zbrali člani našega kolektiva — borci. Devetindvajsetim povabljenim sta spregovorila generalni direktor dipl. ing. Jože Osterman in predsednik DS tov. Rok Sitar.

Poudarila sta pomembnost akcijskih ukrepov za uveljavitev ustavnih amandmajev kot izhodišča za doseg stabilizacije. Predvsem je bilo govora o teh ukrepih v samem podjetju. Podprli pa so tudi borbo koroških Slovencev za njihove pravice.

Letos so prejeli spominske knjige »Jugoslovani v oktobru« s posvetilom ob 55-letnici oktobrske revolucije.

Notranja oprema novega skladišča

Tov. Hribar Francki, ki je zaprosila samo za kredit, smo odobrili 37 % rednega kredita kot ostalim prosilcem. Odobrili pa smo ji še izredni kredit 37 % na krajši rok odplačila (za večje trosobno stanovanje).

Komisija je v kriterijih upoštevala: pogoje razpisa, strokovnost, staž v podjetju in težje socialne probleme ter pripadajočo kvadraturu na člana družine.

Kredit za nakup stanovanj smo odobrili vsem, ki so prišli v izbor po omenjenem natečaju.

OSTALI STANOVANJSKI PROBLEMI

Natečaj je rešil le nekaj stanovanjskih problemov. Veliko pa je še stanovanjskih prošelj takih članov delovne skupnosti, ki so sedaj izpadli ali pa sploh niso mogli sodelovati pri natečaju zaradi socialnih razmer. Nekaj primerov je zelo kritičnih: Fajfek Andrej, Pravdič Lojzka, Muri Marija, ki stanujejo v zgradbi kmetijsko gospodarskega posestva ter Novak Alojz v stanovanju bivšega hotela »Petran« na Bledu. Obe zgradbi sta že tako dotrajani, da ogrožata življenje.

Imamo tudi nekaj individualnih primerov:

Maček Tončka, socialni problem; Gavrančič Rezka, socialni problem; Šiška Alojz, socialni problem; Podlipnik Slavica, socialni problem; Zupan Francka, socialni problem in drugi.

Po mnenju komisije so to najbolj kritični primeri. Zanje je treba poskrbeti v najbližji bodočnosti ali pa zgraditi primernejša in cenejša stanovanja. Trenutno komisija za te primere ne ve rešitve. Priporoča pa strokovnim službam, da skupno z Zavodom za urbanizem in občino pripravijo zemljišče (mogoče okrog »generalove vile«) za čimprejšnjo gradnjo omenjenih stanovanj.

RAZNO

Komisija predlaga povečanje stanovanjskega prispevka od 4 na 8 %. S tem bi se postopoma povečal stanovanjski fond za lažje reševanje te problematike. Iz sklada skupne porabe ne bodo več možne razne adaptacije in popravila stanovanj.

Dodatno k razporeditvi delavcev na delovna mesta

Sklepi odbora za vprašanja združenega dela

1. Odbor za vprašanja združenega dela priznava po 9., 10. in 13. členu pravilnika o sistematizaciji odstopanja delavcem, katerih seznam je izdelan.

2. V zvezi z delovnimi mestoma vodja prodaje letnih športnih artiklov in vodja oddelka oblikovalcev je tov. Plešku in Ravniku priznana XVI. kategorija z odbitkom 20 %. Na ti dve delovni mesti sta razporejena začasno oz. nadomeščata vodje do zasedbe delovnega mesta. Potem pa bosta razporejena na delovno mesto, ki ustreza njuni stopnji izobrazbe.

Za ti dve delovni mesti je bil objavljen že eksterni razpis.

3. Nekvalificirani delavci na delovnih mestih, kjer je potrebna polkvalifikacija, morajo pridobiti polkvalifikacijo.

4. Na delovnem mestu pomožni kontrolor panoge, bodo delavke Grmovšek Tončka, Antolič Francka in Bulovec Ivanka razporejene trenutno v 7. kategorijo, dokler ne pride do reorganizacije kontrolne službe.

5. Kontrolno službo bomo zaradi reorganizacije v podjetju obravnavali še enkrat v celoti.

6. Delavce, ki so razporejeni na delovno mesto samostojni tehnolog, tretiramo enako. Torej morajo vsi pridobiti še eno stopnjo izobrazbe.

8. Glede delovodij je bil podan predlog, naj bi za ta delovna mesta uvedli XII. in XIII. kategorijo.

9. Vodstvo KSS bo na osnovi sprejete razporeditve delavcev izdalo odločbe.

10. Prav tako bo evidenca tistih delavcev, ki morajo pridobiti dodatno stopnjo izobrazbe in upoštevati roke, ki veljajo po pravilniku o sistematizaciji delovnih mest.

11. Dopolnili naj bi tudi člen pravilnika o sistematizaciji delovnih mest. Delavce, ki se ne bodo pričeli šolati za pridobitev manjkajoče izobrazbe, naj bi namreč že pred potekom določenega roka razporedili na delovno mesto, ki ustreza njihovi izobrazbi.

12. Po pravilniku o delitvi OD naj KSS v odločbah upošteva minus procent na osnovno kategorijo pri tistih delavcih, katerim manjka izobrazbena stopnja po pravilniku o sistematizaciji delovnih mest.

Osnove za izdelavo akcijskega programa za gradnjo stanovanj v občini Radovljica 1972-1976

Ukrepi, ki jih bo treba izvesti:

1. Postopno povečanje stanarin.
2. Povečanje prispevka za stanovanjsko izgradnjo od osebnega dohodka.
3. Uvajanje solidarnostnega fonda iz prispevka od osebnega dohodka, iz katerega bomo gradili stanovanja za socialno šibke in regresirali stanarine stanovalcem z nizkimi dohodki in s številnimi družinskimi člani.
4. Načrtna uporaba zbranih sredstev in učinkovita izgradnja stanovanj.
5. Večja izgradnja najemnih stanovanj v blokih in etažnih stanovanj.
6. Delovne in ostale organizacije morajo po zakonu sestaviti program stanovanjske izgradnje za svoje delavce.
7. Občinska skupščina mora voditi stanovanjsko izgradnjo in nadzorovati njeno izvajanje.

Občina Radovljica ima 28.532 prebivalcev z 8.254 stanovanji, v katerih stanuje 8.456 družin. Povprečna površina stanovanja je 64,3 m², povprečna površina na stanovalca pa 18,91 m². Za kvaliteto stanovanj je v veliki meri odločujoče leto gradnje. Občina Radovljica ima star stanovanjski fond, saj je 40,97 % stanovanj zgrajenih pred 1918 letom, medtem ko je v občini Jesenice takih stanovanj le 26,11 %. Struktura gradnje stanovanj po letu 1960 je v občini Radovljica slabša od jeseniške, slovenske in državne.

Pri 3,42 % stanovanj še vedno živi ta skupaj po dve gospodinjstvi, pri

0,47 % stanovanj pa 3 ali več gospodinjstev.

Prav tako je slaba struktura družbenih stanovanj v občini, saj je od skupnih stanovanj samo 16,1 % družbenih (v občini Jesenice 38,43 %, v Sloveniji 23,82 % in v državi 17,92 %).

Zelo neugodna je tudi lokacija stanovanj zaposlenih glede na njihovo delovno mesto, saj se 37 % delavcev vozi na delo dalj kot 5 km.

Letni naravni prirastek je bil v zadnjih desetih letih poprečno 197 prebivalcev, selitveni prirastek 39, skupaj torej letno 236 prebivalcev. Letni prirastek gospodinjstev v istem razdobju je bil 89. Letni poprečni padec kmečkega prebivalstva 34 prebivalcev.

V zadnjih petih letih je bilo zgrajeno letno poprečno 128 stanovanj, od tega 47 v blokih in 80 individualnih stanovanj. Nedograjenih individualnih hiš je bilo 290 koncem leta 1971.

Tipično za občino Radovljica v preteklem razdobju je neskladje med individualno gradnjo in gradnjo blokov v škodo gradnje blokov. Dosedanji tempo izgradnje ni bil samo skromen, ni prevladovala samo individualna izgradnja, temveč je bila zanemarjena gradnja stanovanj za socialno šibke družine. To neskladje je povzročilo socialno razlikovanje.

Tako je bilo 315 družin, ki stanujejo v stanovanjih drugih družin, v zasilnih stanovanjih je 113 družin,

v poslovnih prostorih stanuje 73 družin, v neprimernih stanovanjih, ki so ocenjena z manj kot 150 točkami, 176 družin in v stanovanjih, katerih površina na enega stanovalca znaša manj kot 5 m² 175 družin. Tako znaša 31. 12. 1971 skupni primanjkljaj 851 stanovanj.

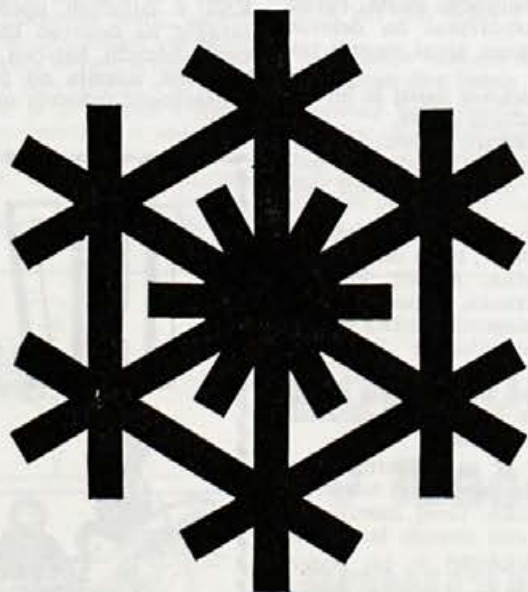
Akcijski program stanovanjske izgradnje v občini Radovljica predvideva za razdobje 1972-1976 625 stanovanj za mlade družine, družine priseljenih delavcev, posebno v turizmu, tako da število potrebnih novih stanovanj do konca 1976 znaša 1476 stanovanj.

Kljub temu, da se je stanovanjski prispevek povišal od 4 % na 6 %, da

bodo plačevali zasebni obrtniki za svoje delavce isti odstotek stanovanjskega prispevka, da se bodo povečala sredstva stanovanjskih podjetij iz amortizacije in razširjene reprodukcije zaradi povečanja stanarin, da računamo, da bodo dotacije iz sklada skupne porabe nad prispevkom od organizacij višja, da so se zasebna sredstva graditeljev za oročitev pri banki povečala in da so lastna sredstva graditeljev prav tako porasla, smo z izračunom vseh razpoložljivih sredstev lahko v programu predvideli skupno 965 novih stanovanj, tako da bo koncem leta 1976 obstajal še vedno primanjkljaj 511 stanovanj.

Komisija za izume in tehnične izboljšave je predlagala odboru za vprašanje združenega dela, da se izplača in ing. VINKU JERALI 2.840 din za vlogo nove konstrukcije leseno ojačanih smučl.

Krvodajalci pozor!

V republiki Sloveniji dnevno potrebujejo okrog 200 krvodajalcev. Da bi bil ta minimum izpolnjen zaviši tudi od nas, krvodajalcev iz Elana.

Lani nas je oddalo kri 200 prostovoljcev. S tem smo zadostili enodnevno potrebo po krvi v republiki.

V radovljiški občini krvodajalstvo nazaduje. Letno se prijavi ca. 90 novih krvodajalcev, ca. 110 starih pa preneha oddajati kri.

Akcija za leto 1972 bo za Elan 29. 12. 1972 v Zdravstvenem domu na Bledu. Ta dan je rezerviran samo za naše krvodajalce. Da bi se izognili gneči, ki je bila pri oddaji krvi vsako leto, bo vsak krvodajalec dobil obvestilo o točni uri odvzema.

Prednost bodo imeli večkratni krvodajalci. Treba se bo podrediti urniku odvzema, pa ne bo nepotrebnega čakanja.

Pogrešamo prostovoljce iz vrst srednjega in višjega strokovnega kadra.

Istočasno z odvzemom bo vsak krvodajalec temeljito zdravstveno pregledan.

Za prijavitelje bo 29. 12. 1972 dela prost, plačan dan.

Prijavimo se vsaj tako polnoštevilno kot lansko leto, ko smo prejeli visoko republiško priznanje.

Sindikat ELAN

ZAHVALA

Ob izgubi svojega dragega očeta

ALOJZA ZAJCA

se zahvaljujem vsem za izrečeno sožalje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujem Gasilskemu društvu v podjetju za podarjeni venec.

Bojan Zajc

Problematika otroškega varstva v Elanu in v sosednjih podjetjih

Na iniciativo članov našega kolektiva je sindikalni odbor na svoji zadnji seji sklenil, da prične akcijo glede problematike varstva otrok tistih staršev, ki so zaposleni pri nas ali v sosednjih podjetjih.

Znano nam je, da so podjetja v zadnjih letih temeljiteje pričela reševati ta problem in ga včasih tudi uspešno rešila. Razumljivo je, da taka podjetja, ki pretežno zaposlujejo žensko delovno silo, še v večji meri občutijo že iz ekonomskih razlogov potrebo po ustanovitvi ustrezne institucije. V zvezi s tem bi lahko naštel vrsto olajšav za take zaposlene žene in drugih pozitivnih strani, ki bi jih nudilo otroško varstvo.

Omenili bi jih samo nekaj:

- manj bolovanja,
- manj izostankov,
- manj menjav izmen,
- večja koncentracija pri delu.

So pa še drugi, nič manj pomembni faktorji.

Konkretna zamisel za našo okolico:

— Zainteresirana podjetja kot Elan, Sukno in Psihiatrična bolnica zaposlujejo nad 1500 delavcev iz neposredne bližine.

— Prostor bi bilo možno urediti z manjšimi stroški v stari šoli v Begunjah, ki je prazna.

— Omenjena podjetja bi morala združiti sredstva z občino in zdravstveno službo za ureditev in za poslovanje te ustanove.

Že dolga leta tli na tem teritoriju želja po ustanovitvi otroškega varstva; le-ta čedalje bolj zahteva svojo uresničitev, kar bi hkrati prineslo tudi razbremenitev staršev — delavcev.

Podpiramo iniciativo našega sindikata in upamo, da bodo omenjena podjetja zainteresirana za to akcijo.

S. I.

Antonu Paplarju

V našem podjetju je delal štiri leta kot vratar, vrsto let prej, ko še ni bilo motorizacije, pa je bil naš voznik.

V tem času smo se spoznali. Bil je vseskozi vester delavec. Vedno je bil razpoložen in duhovit. Tudi po letu 1964, ko je odšel v pokoj, smo se srečevali. Če ne drugače, pa vsaj ob vsakoletnih srečanjih upokojencev v podjetju, katerih se je redno udeleževal. Tudi sam se je dobro počutil v naši sredini. Elan mu je bil pri srcu. Z nami vred je znal ceniti in oceniti napredek v podjetju, ki je bil iz leta v leto večji.

Njegova leta še niso bila razlog za nenadno smrt. Zavraten udar ga je čez noč za vedno ločil od nas, od svojih domačih.

Vedno se ga bomo radi spominjali, posebno njegovi najožji sodelavci.

Naj mu bo domača zemlja lahka, naj počiva v miru.

Člani kolektiva ELAN

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega očeta

ANTONA PAPLERJA

se iskreno zahvaljujem vsem za izrečeno sožalje. Posebno pa se zahvaljujem sodelavcem iz kontrole za podarjeni venec in sindikatu za venec ter pevcem Zalujočji sin Tine in ostalo sorodstvo

Referendum tudi v Elanu uspel

IZID GLASOVANJA ZA ZDRUŽITEV SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV IN KMETOV 20. 11. 1972

Glasovalno mesto	Število vpisanih		Glasovalo		Glasovalo »za«		Glasovalo »proti«		Neveljavnih glasov		Ni glasovalo	
			število	%	število	%	število	%	število	%	število	%
V obratu smuči	381	100 %	350	92	284	82	56	16	10	2	31	8
V pomožnem obratu	415	100 %	357	86	291	82	60	17	6	1	58	14
Skupaj podjetje in Inštitut tov. Elan	796	100 %	707	89	575	82	116	17	16	1	89	11

V obratu smuči so glasovali: obrat smuči, priprava lesa, lesni oddelek, sedlarski oddelek in Inštitut.

V pomožnem obratu so glasovali zaposleni v kadrovsko splošnem sektorju, skupnih službah, nabavnem, prodajnem, finančnem, tehničnem sektorju, v obratu čolnov, pomožnem obratu in kovinskem oddelku.

upravičeno odsotnih (bolovanje, letni dopust, služ. potovanja ali niso glasovali)

Jubilanti ob podelitvi priznanj

10 let v podjetju

Na kratki slovesnosti smo jubilatoma v novembru podelili priznanja in darila za njihovo 10-letno uspešno delo v podjetju.

17. Smid Janez
18. Pangerc Silvester
19. Perkovič Vera

Čestitamo!

1. Bešter Jože
2. Cijak Elizabeta
3. Debeljak Janez
4. Gabor Stanislav
5. Gavrančič Terezija
6. Griovsky Ciril
7. Jamšek Majda
8. Jan Draga
9. Janša Rozalija
10. Jesenko Marjan
11. Kolman Janez — kurjač
12. Lavrič Karel
13. Mihelač Anton
14. Renko Matilda
15. Skopec Anica
16. Šlibar Avgust

PREMIK NA SMUČIŠČU V KRPINU

»Kakšna so smučišča? vpraša mati svojo nadebudo hčerko.
»Krasna, polna mladih moških,« ji odgovori hčerka vsa navdušena.

Iz analize kadrovske strukture v občini

Izkoriščenost strokovnjakov

Po podatkih ankete republiškega sekretariata za delo (1970) in obdelavi v Teoriji in praksi (Pavel Kogej, 10/1970) je v Sloveniji... poprečje pa gotovo velja tudi za našo občino... poprečna časovna izkoriščenost strokovnjakov z visoko izobrazbo 65 %. Manj kot 50 % je pri delu izkoriščenih 16 % strokovnjakov (po anketi na podlagi reprezentativnega izbora — vzorca). To bi bil sicer še dokaj ugoden rezultat, če bi bil podan ob korelaciji z intenzivnostjo dela ob tej časovni izkoriščenosti.

Vendar glede na poprečje produktivnosti, praktična opažanja in rezultate lahko upravičeno predvidevamo manjši procent izkoriščenosti strokovnega kadra. Vzrok pa v 90 % do 95 % primerih niso na strani strokovnjakov — posameznikov samih, razen, če ne gre za zavestno in načrtno neizkoriščenost t. j. za izmikanje delu.

Poglaviti vzroki za premajhno izkoriščenost oz. učinkovitost strokovnjakov na delovnem mestu (po oceni anketiranih strokovnjakov samih):

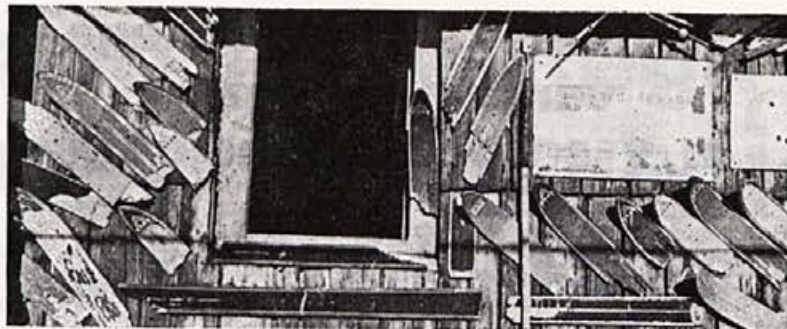
Stopnja	Procent	V z ro k
1.	48 %	Delo ni ustrezno vodeno in koordinirano
2.	45 %	Strokovnjaki imajo premajhen vpliv na važne odločitve
3.	45 %	Vodstvo ima premalo znanja in sposobnosti
4.	42 %	Nagrajevanje ni spodbudno
5.	40 %	V podjetju imajo še vedno glavno besedo nestrokovnjaki
.	.	.
.	.	.
9.	36 %	Preveč sem obremenjen z nestrokovnim delom, itd.
.	.	.
.	.	.
.	.	.

Podatki nam kažejo, da strokovnjak z visoko izobrazbo le 30 % do maksimalno 43 % delovnega časa opravlja naloge, ustrezne njegovemu znanju. 31 % strokovnjakov ima delovna mesta, za katera ni potrebna visoka izobrazba (in to ob takem pomanjkanju strokovnjakov!).

Dva najbolj izrazita vzroka ne izkoriščenosti navajajo kot NE-USTREZNO VODSTVO IN NE-SPodbudno NAGRAJEVANJE.

Vodenje in koordinacija je torej nadvse pomembno. Prva zahteva

vsakega organiziranega dela je namreč umna delitev dela in jasno začetna delovna področja z nalogami, pristojnostmi in odgovornostmi. 32 % strokovnjakov pa ugotavlja, da ne vedo dovolj natančno, kakšne so njihove naloge, dolžnosti in pristojnosti. Prav v anketi Republiškega sekretariata za delo so strokovnjaki sami jasno izjavili, kako pomemben dejavnik za razvoj podjetja in učinkovito delo je strokovno in sposobno vodstvo — gotovo je, da ne samo na najvišjem, ampak na vseh vodstvenih nivojih.

Dobra reklama za Krvavec? Mnogi prihajajo na krvavška smučišča prav zaradi spominov iz mladih let; ti spomini pa so taki in drugačni. V glavnem ga ljudje takrat precej bolj lomijo, ker imajo za take reči več dobrega elana. Krvavcu se, morda pod letališkim poveljstvom, obetajo boljši časi. In vsem njegovim oboževalcem!

(Tudi izposojeno)

Gospodarstvo brez tujih delavcev obsojeno na propast

(Izposojeno)

Do leta 1980 se bo v zahodnoevropskih industrijskih deželah podvojila potreba po tujih delavcih. Danes je zaposlenih v teh deželah 11 mil. tujih delavcev, do leta 1980 se jim bo pridružilo enako število. Nemška zvezna republika se bo še bolj »odrezala«, verjetno bo potrebovala 4,5 mil. novih delovnih moči. Teh števil niso objavili pesimistični raziskovalci bodočnosti, ampak po svojem stvarnem delu znani francoski Inštitut za študije o prebivalstvu.

Vsa izkustva zadnjih 20 let kažejo razvoj dogodkov v tem smislu. Če bo v zahodni Evropi gospodarstvo še nadalje naraščalo, ni druge poti kot množično nameščanje tujih delavcev. Konferenca Evropskega sveta o vprašanjih naseljevanja je prišla lani jeseni do enakih zaključkov. Na prvi pogled zaradi tega tudi ne bo nobenih problemov, saj razpolagajo dežele ob Sredozemskem morju še vedno s presežkom delovne sile med 7,5 do 10,4 mil. ljudi. Zdomci bodo torej lahko kot do sedaj še vedno izravnavali potrebe med posameznimi delovnimi trgi. Toda s podvojitvijo števila tujih delavcev se ne bodo pojavila le vprašanja najemanja in zaposlovanja tujih delavcev na posameznih delovnih mestih. Industrijske dežele in rodne dežele zdomcev se bodo znašle pred novimi problemi, če naj veliko evropsko preseljevanje prinese koristi za oba dela.

Francija predstavlja značilen primer, kako je treba rešiti take naloge. V Franciji je danes 700.000 tujih delavcev, katerim je treba dati tudi primerno šolsko in predšolsko izobrazbo. V francoskih predmestjih so »bidonvilli«, četrti barak tujih delavcev, ki kljub vsem obljubam vlade še niso izginile. Odstotek pri programih poklicnega izobraževanja za te ljudi še vedno daleč zaostaja za odstotkom Francozov.

Državni delovni uradi še vedno niso sposobni usmerjati tok tujih delavcev.

Strokovnjaki Evropskega sveta grajajo zato na prvem mestu kratkovidnost politike za tuje delavce. Niti tem deželam niti deželam zdomcev ni pomagalo, če pritegnejo tuje delavce le za odpravo trenutnih težav na delovnem trgu.

Danes ni nobenega dvoma o tem, da ne bi nobena zahodnoevropska dežela dosegla svojega gospodarskega čudeža ali svoje močne gospodarske rasti brez na novo dotekajočih delovnih sil iz tujine. Povsod je bilo

naravno naraščanje domačega prebivalstva prešibko. Nikjer ni bilo na razpolago tako velikega kapitala, da bi lahko industrija z racionalizacijskimi investicijami zmanjšala svojo potrebo po zaposlenih preko dosežene mere.

Zaposlovanje tujih delavcev je bil edini izhod za industrijske dežele. Druga stran medalje seveda ni bila tako bleščeča. Nedvomno so bile dežele izseljencev razbremenjene velikega števila svojih brezposelnih. Dosegle so tudi dragoceno devizna nakazila, s katerimi so lahko plačale svoj uvoz. Toda to je le malo koristilo njihovemu industrijskemu razvoju.

Značilno za dosedanje politiko glede tujih delavcev je bilo začasno kratkoročno programiranje. Industrijske dežele so uvažale tuje delavce, če je bil njihov delovni trg prazen. Čim se je konjunktura spremenila, so potem izvažale nazaj brezposelnost. Vse evropske dežele dajejo primere za tako politiko. Zahodne dežele so zanemarjale človeške probleme, pri tem pa so prezrle lastna gospodarska tveganja.

Obroki po domače

CUFTI V OMAKI — BLEJSKI OTOK
SEGEDIN GOLAZ — JUGOSLOVANSKO POVPREČJE
VAMPI — VILEDA
SRBSKI PASULJ — PASULJ NA GORENJSKI NAČIN
JUHA — PLES NA VODI
ZELJE — ZDRUŽENI NARODI

Šale

TINE: Veš Bine, zelo žalostna novica, včeraj sem spoznal, kako veliki pijanci so na Gorenjskem.

BINE: Ja kako pa si prišel do tega spoznanja?

TINE: Veš, ko sem v nedeljo zjutraj »pešačil« iz Blejskega bara domov, so me najmanj trije pohodili!

TINE: BINE, si že slišal za Fato morgano?

BINE: Seveda sem, to je privid. Ali se je morda tebi prikazala?

TINE: Seveda se mi je. Včeraj je v Krpinu snežni top nabruhal toliko snega, da na Sv. Petru še na pomoč niso mogli zvoniti.

Kadri v novembru 1972

Zaposlili so se:

Resnik Milan — delavec — kot skladiščni delavec v skladišču surovin
Kavalar Antonija — administrator — kot operater na luknjaču v ERC
Buršič Irena — natakarica — kot blagajnik v trgovini

Delovno razmerje v podjetju so prekinili:

Gašperin Marija — skladišča delavka v skladišču gotovih izdelkov — sporazumno

Mediževac Olga — PK delavka smuč — sporazumno

Koselj Anton — lesnoindustrijski tehnik v kontroli proizvodnje — samovoljno

Todorović Slavko — delavec pri transportu v pomožnem obratu — zaporna kazen

Čufar Marija — delavka v obratu smuč — sporazumno

Kranjc Feliks — delavec v obratu smuč — sporazumno

